

Dubai

Emirates Towers.

Från vänster:
Jumeirah Beach allmänna strand.
Emirates Golf Club – Majlis Course.
Öknens skepp. Kameler är ingen
ovanlig syn i Dubai.
Utsikt över Burj Al Arab ifrån Madinat
Jumeirah.

”Hade någon för ett par år sedan sagt att man kommer att kunna resa till Dubai, ett av världens hetaste länder, på skidsemester hade jag nog sagt att den personen inte var vid sunda vätskor.”

Mats Jonsson, ansvarig för Dubais Turist- och Handelskontor i de nordiska länderna.

växande semesterparadis i Mellanöstern

Av **Tommy Grandell**

– Men med tanke på de mer eller mindre osannolika byggnadsprojekt som nu reser sig som svampar ur öknen i det lilla emiratet så borde jag inte vara förvånad över att det nu blir verklighet, säger Mats Jonsson.

Och ett än större ”vinterland” ska faktiskt byggas! En jättelik anläggning på flera tusen kvadratmeter.

– Vi har faktiskt på fullt allvar funderat på att ansöka om att få hit VM i snowboard, förklarar han.

Nu i september är det taklagsfest på Ski Dubai, som då, när det himmelsblå, isolerade taket läggs på, förvandlas till en 25 våningar hög ”frysbox” med en 400 meter lång skidbacke med fem pister med 62 meters fallhöjd och ett 70 centimeter tjockt snötäcke. Det kommer faktiskt också att ”snöa” från de 23 stora fläktarna i taket när konstsnömaskinerna startas upp. Temperaturen ska ligga på –1 grad. 3 500 besökare om dagen räknar man med.

Anläggningen blir den tredje största i sitt slag i världen, berättar Mats, i trängre kretsar även kallad Mister Dubai. Han har sitt kontor i Stockholm. Tillsammans med kollegan Göran Nilervall, som också bott och arbetat i Dubai, gör de sitt bästa för att locka turister från Norden till Dubai, Mellanösterns viktigaste centrum för affärsliv och turism, beläget vid Arabiska Viken – eller Persiska golfen, beroende ur vilket perspektiv man ser det.

Och det har han lyckats bra med; under första kvartalet i år besöktes Dubai av 15 932 personer från de nordiska

länderna, en ökning med 20,3 procent jämfört med samma period i fjol.

Men Ski Dubai är bara ett av flera spektakulära byggen i det lilla shejkdömet. Gatubilden i det före detta fiskeläget vittnar om andra stora och vågade projekt. Här råder en byggboom utan like; det sägs att en tredjedel av världens byggkranar just nu finns i Dubai, det näst största av de sju emiraten som utgör förenade Arabemiraten. Själva staden Dubai är faktiskt en av de tre städer som expanderat mest under det senaste decenniet. De två andra är Dublin och Las Vegas.

Emiratet Dubai har 1 204 000 invånare och utgör en spännande blandning av modern stad och tidlös öken, av öst och väst, av gammalt och nytt. Och Dubai är minst sagt internationellt: 85 procent av invånarna är utlänningar. Här möts kulturer och folkslag från över 150 nationaliteter.

Solsäkert resmål året runt

Tillsammans har de sju emiraten en yta stor som Svealands och tack vare sitt läge i den sydöstra delen av Persiska Viken är de ett solsäkert resmål året runt.

I staden Dubai finns något för alla, för festsugna, shopping- och äventyrslystna, för badresenären som vill njuta av sol, strand och avkoppling och från och med i höst alltså även skidfantaster som föredrar att kasta sig utför snöiga pister – även om det nu blir inomhus. Natlivet är hektiskt.

– Man kan tro sig vara i Milano eller Paris. Här finns allt, i alla smakriktningar, säger Mats.

I sammanhanget bör nämnas att det bara är hotellrestaurangerna som har rätt att servera alkohol i Dubai, samt på golfklubbarna och vissa båtar. Som icke muslim får man införa alkohol till Dubai, men det går inte att köpa i affärer för tillfälliga besökare.

Sol och strand, ja! Under de kallaste månaderna är vattentemperaturen som den är när det är som bäst uppe i Norden.

Dubai är också ett gourmetcentrum. Med de absolut bästa råvarorna. Mats berättar särskilt om fiskmarknaden, som är ett kapitel för sig.

– Nyfångad fisk ligger ute på morgonen men det som inte är sålt till lunchtid går direkt till fiskmjöl. Sen kommer det en ny fångst på eftermiddagen.

Och är det en aktiv semester man vill ha så finns det fantastiska möjligheter till idrott och rekreation i Dubai, från vattensport till golf och ökensafaris. Och så skidåkningen, förstås...

Golf är den kanske populäraste sporten. Trots de kringliggande öknarna har man med hjälp av avsaltat vatten anlagt en rad gröna och frodiga golfbanor, sju stycken närmare bestämt. Banor som dock inte är för nybörjare. Handikapp för herrar är 28 och för damer 35.

Hästsport är jättestort! Kapplöpningarna äger rum vid Nad Al Sheba under perioden 28 oktober–26 mars. Varje tävlingskväll går 6-7 lopp. Tävlingarna ►

► kulminerar i Dubai World Cup, världens rikaste kapplöpning med enorma pris-summor. Eller vad sägs om 6 miljoner – dollar! Man satsar även på motorsport, ännu så länge formel 2, men man siktar på formel 1. Dubai Autodrome – en del av Dubailand – håller formel 1 standard.

Man märker snabbt att det mesta händer längs Dubai Creek, en lång havsvik som delar staden två delar. Norr om The Creek ligger stadsdelen Bur Dubai, söder om den Deira. Båda stadsdelarna – ursprungligen två skilda städer – domineras av marknader, moskéer, shoppinggallerior och moderna hotell. I det sammanhanget kan nämnas att hotellbeläggningen i Dubai hela tiden ökar. Under den så kallade lågsäsongen i år (våra sommarmånader) hade hotellet i Dubai en beläggning på 79,71 procent, jämfört med 77,78 procent under samma period i fjol.

Dubai anses vara ett av världens säkraste länder, där kriminalitet knappast förekommer.

– Man behöver inte vara rädd för att bli bestulen. Många lämnar kvar sina plånböcker på bordet när de dansar på diskoteken, säger Mats. Med tillägget att man för den skull inte ska utmana

ödet, lika litet här som i någon annan del av världen.

”Allt som glimmar är guld”

Både i de moderna shoppinggallerierna och i de traditionella basarerna, soukerna, kan man göra verkliga fynd. Och särskilt attraktivt är guld; priset här ligger ca 30 procent under priserna i Sverige. Delvis tack vare att det inte finns någon moms i Dubai. Och vad just guldet anbelangar så kan man vara säker på att inte bli upplurad: den som försöker sig på falsk marknadsföring riskerar att förlora sitt försäljningstillstånd.

– Här är allt guld som glimmar, säger Mats Jonsson.

Under shoppingfestivalen på vintern kan den som köpt guld eller juveler till ett visst värde i guldsouken vara med i ett lotteri, där vinsten är en guldtacka på ett kilo – varje kväll under den 30 dagar långa festivalen.

Att beteckna Dubai som ett shoppingparadis är ingen överdrift. I skrivande stund öppnas här världens största shoppinggalleria utanför USA, Mall of Emirates, ett 2,4 miljoner kvadratmeter stort shoppingcenter, en av emiratets trettiotal shoppinggallerior. Centret lig-

ger för övrigt vägg i vägg med Ski Dubai och på ett hotell som håller på att byggas här vetter faktiskt ena fasaden in mot skidbacken.

I Dubai kan man också få kläder mått-syddas – utan att bli ruinerad. Det är bara att bege sig till Bur Dubai Souk och köpa tyger som man sedan tar med sig till en skräddare. Elektronik är också billigt, det vill säga att priserna i elektroniksouken i Deira ligger i samma klass som hos lågpriskedjorna på Internet.

Generellt gäller att man bör försöka pruta, dock inte i de stora gallerierna. Är man duktig på prutandes ädla konst så går det att få ned priset till mellan 20 och 40 procent av utgångspriset. Och i början av året hålls en månadslång shoppingfestival, då butikerna fylls med varor till extrapris. Liksom under sommaren, Dubai Summer Surprises, som lockar folk från hela världen.

Palmöar

Sedan Burj Al Arab, lyxhotellet och Dubais kanske just nu mest kända ”landmärke” utmed Jumeirah Beach, slog upp portarna för ett par år sedan har byggnationsaktiviteten bara ökat i emiratet. Här finns också flera frizoner,

City Centre Shopping Mall där också IKEA finns. Ovan.

Guld sougen, där man kan köpa guldvaror betydligt under priserna i Sverige. Höger.

som bland annat Internet City och Media City.

Längs kusten hittar man alltså de berömda Palm-öarna, där man anlägger gigantiska bostads- och hotellkomplex på "palmlämn" som byggts på fyllnads-material och sträcker sig flera kilometer ut i havet. Den första ön, Jumeirah Palm, är snart inflyttningsklar.

– När försäljningen började – det gällde ett fyrtiotal hotell, 3 000 villor och lägenheter – såldes allt slut på 30 timmar, berättar Mats.

På Jumeirah Palm byggs också ett nytt jättehotell, Atlantis, The Palm, som ska få 2 000 rum.

De två andra palmöarna är Palm Jebel Ali och Palm Deira den största av Palm-öarna som ännu inte börjat resa sig ur havet. Det sker inte förrän år 2009. Trots det har 4 500 av de projekterade 7 000 villorna och lägenheterna redan sålts. Sammantaget kommer det att finnas över 20 000 lägenheter och villor, plus 100 hotell på öarna när de är klara.

Kort efter det att arbetet med dessa projekt började presenterades "The World", ett kluster av ca 300 konstgjorda öar i form av en världskarta. Projektet beräknas gå lös på 13 miljarder kronor och ska stå klart ▶

Medurs från längst upp tv:
The Creek, flodfåran som delar
Dubai i Deira och Burj Dubai;
Palm Jumeirah;
Traditionell arabisk dans.
Jumeirah Moskén;
Öknen Rub Al Khali (The Empty
Quarter);

om ett par år. Nära 40 av öarna har redan sålts. Priserna varierar mellan 7 miljoner dollar och 35 miljoner dollar, beroende på storlek. Och sedan det för ett par år sedan beslutades att också utländska medborgare får köpa fastigheter i Dubai har spekulationerna börjat och priserna skjutit i höjden rejält.

Den drivande kraften bakom utvecklingen är Dubais kronprins och Förenade Arabemiratens försvarsminister, Shejk Mohamed, som med jämna mellanrum tillkännager nya, stora projekt. Det senaste är "Dubailand," regionens största turism- och nöjeskomplex, med en yta lika stor som själva staden Dubai och som kommer att få Disneyland att blekna. Här kommer bland annat det nya "vinterlandet" att byggas – plus Farao's värld, Dinosauriernas värld, ett futuristiskt rymdhotell, restauranger och idrottsanläggningar. Investeringskostnaden för Dubailand är beräknad till ca 35 miljarder kronor.

En "light rail transport"-förbindelse håller också på att anläggas för att binda samman de olika områdena i Dubai och stävja en alltmer bekymmersam trafiksituation. Tågen kommer att gå mellan den nuvarande internationella flygplatsen och den nya flygplats som ska byggas i Jebel Ali. Tåget ska också vad det lider dras ut till de nya palmöarna. Två linjer kommer att byggas och 44 tågsätt sätts in i trafik under de kommande fem åren.

Bland några av de övriga projekt som planeras kan nämnas:

Dubai Waterfront, ett enormt byggnadsprojekt, sju gånger så stort som Manhattan och med 370 kilometer av kanaler och vattenvägar, nio gånger längre än Venedigs kanalsystem. Ett 81 miljoner kvadratmeter stort strandområde, 35 km sydväst om staden Dubai vid gränsen mot Abu Dhabi. Runt 400 000 människor väntas bosätta sig i området, som också kommer att få en 7,5 mil lång, konstgjord kanal (The Arabian Canal) i en båge in från havet.

Hydropolis Hotel, världens första undervattenshotell med 220 rum under vattenytan.

Under uppförande är även bostads- och kontorskomplexet Burj Dubai, som kommer att bli världens högsta byggnad när den står klar 2008 – även om ingen riktigt vet hur hög den blir. Allt från 123 till 189 våningar har nämnts. Vad som dock är säkert är att Mellanöstern åter kommer att få världens högsta byggnad (även om det kanske bara varar i några

Mats Jonsson, ansvarig för Dubais Turist- och Handelskontor i de nordiska länderna, på besök i huvudkontoret i Dubai.

år), en titel man förlorade 1889 när Eiffeltornet byggdes och blev högre än pyramiden i Giza. De 37 nedre våningarna blir hotell medan det på plan 45-108 byggs 700 lägenheter – som såldes ut på 8 timmar.

Tre nya flygplatsprojekt i Förenade Arabemiraten

Vid sidan av det framgångsrika flygbolaget Emirates har nyligen två nya flygbolag med internationellt linjenät och ambitiösa utvecklingsplaner bildats. Etihad som flyger från Abu Dhabi och Al Arabia som flyger från emiratet Sharjah.

I Förenade Arabemiraten satsar man som aldrig förr på flyget. Runt 135 miljarder kronor ska pumpas in i tre planerade eller påbörjade flygplatser, två i Dubai och en i huvudstaden Abu Dhabi. Sammantaget ska de tre flygplatserna i slutändan kunna ta emot 200 miljoner passagerare om året.

I Dubai räknar man med att satsa uppemot 60 miljarder kronor på en ny flygplats i Jebel Ali i emiratets sydvästra del. Samtidigt bygger man ut den hårt trafikerade Dubai International Airport, ett "nav" som betjänar 105 flygbolag, för 28 miljarder kronor. När utbyggnaden är klar 2008 kommer flygplatsen att kunna ta emot 70 miljoner passagerare om året. En tredje internationell flygplats håller på att byggas i det närliggande emiratet Sharjah.

Jebel Ali International Airport får inte mindre än sex rullbanor och två passagerarterminaler och ska kunna ta emot 120 miljoner passagerare om året. Flygplatsen blir också anpassad till det nya jätteflygplanet Airbus A380 liksom befintliga Dubai International Airport. Flygplatsen är en del av ett projekt som

fått namnet Airport City, som ska täcka en yta om 140 kvadratkilometer med flygrelaterad infrastruktur. Arbetet med Airport City, 40 km söder om den befintliga Dubai International, inleddes i februari och kommer att vara helt klart först om 20 år. Vid Jebel Ali flygplats och Jebel Ali Free Zone byggs nu Dubai Logistic City.

Ytterligare en flygplatsatsning tillkännagavs tidigare i år i huvudstaden Abu Dhabi. Projektet väntas gå löst på 50 miljarder kronor. Den första fasen av bygget tros bli klar år 2010, och flygplatsen får då i det inledande skedet en kapacitet om 20 miljoner passagerare.

En ny passagerarterminal och en ny rullbana ska byggas på den nuvarande flygplatsen, som då kommer att omfatta ett område på 3 400 hektar. Strax norr om flygplatsen ska flygbolaget Emirates anlägga ett 55 hektar stort underhållscenter, som ska serva bolagets 74 maskiner. Emirates har för övrigt inneliggande beställningar på 99 nya plan, 45 av den Airbus nya jätteplan A380 med plats för 550 passagerare.

Naturreservat

Mitt i denna byggnationsyra kan det vara värt att nämna att 5 procent av Dubais yta faktiskt har avsatts till naturreservat! Man månar också mycket om sitt arv. I Bastakiya hittar man många av de gamla traditionella byggnaderna. Här kan man bland annat beskåda luftkonditioneringens föregångare, vindtorn där vinden leddes ner genom blöta säckar för att sänka temperaturen några grader i huset.

Så infinner sig osökt frågan: Varifrån kommer alla pengar?

Det handlar om olja, givetvis, även om Dubai inte har lika mycket av detta svarta guld som grannländerna. Men att oljan förr eller senare – man talar om 20-40 år – kommer att sina är man väl medveten om.

– Det har varit myndigheternas målsättning att försöka "nolla" den oljerelaterade industrin. Just nu har oljans del av BNP sjunkit till under 7 procent, jämfört med 20 procent för 20 år sedan, förklarar "Mr Dubai".

Och det är därför man satsar så hårt på fastigheter, turism och handel. Från idag fyra miljoner turister om året räknar man med 15 miljoner inom en tioårsperiod.

– En kul utmaning, menar Mats Jonsson.

Dubai resefakta

Flyg

Samtliga ”stora” flygbolag trafikerar Dubai ifrån Norden. Finnair har ifrån Helsinki direktflyg under vinterhalvåret 2 ggr i veckan. Lufthansa, KLM, British Airways, Turkish Airlines, Swiss, m. fl. Dessutom flyger Dubaiiserade flygbolaget Emirates 28 flyg om dagen från Europa till Dubai.

Paketresor

Globetrotter, Jambo Tours, Lime Travel och Select Travel är några av de researrangörerna som har paketresor till Dubai.

Att köpa med hem Elektronik och guld är det mest prisvärda i Dubai i nuläget. Otroligt nog finns det också ett stort utbud av pälsar till väldigt bra priser, samt i området Karama ett stort utbud av ”kopierade” kläder/väskor till bra priser och kvalite.

Visum

Nordiska medborgare behöver inget visum till Dubai, utan får en inresestämpel i passet som är giltigt i 60 dagar. Passet måste vara giltigt minst 6 månader efter hemresan.

Språk

Förutom arabiska och engelska, som är de vanligaste språken i Dubai i affärssammanhang, är även hindi, urdu och farsi vanliga.

Kultur

Kulturen i Dubai har rötterna i den arabisk islamska traditionen. Artigheten, vänligheten och den genuina gästfriheten är mycket stor och man blir varmt bemött. De lokala invånarna klär sig i den traditionella ”dishdasha” och ”guttrah” (huvudbonad). Den arabiska kulturen och folklore återfinns i poesi, danser, sånger och traditionell konst. Bröllop

och andra festligheter är mycket färgrika tillställningar.

Till traditionella sporter hör bland annat jakt med falk, kamelkapploppningar (fredagar) och kappsegling med traditionella båtar, så kallade Dhows.

Säkerhet

Dubai är ett av världens säkraste länder. Både män och kvinnor kan resa ensamma i landet. Här finns knappast någon kriminalitet.

Valuta

Den lokala valutan heter Dirham (Dh) och motsvarar 2.07 i svenska kronor (050627 Forex) samt 0.22 Euro (050627 Forex).

Dirham går att växla till sig i Sverige och Finland, till exempel genom Forex. www.forex.se

Tullbestämmelser

Inga växlingsbegränsningar i Dubai och inga tullavgifter tas ut för personliga effekter.

Besökare får tullfritt införa 2 000 cigaretter, 400 cigarrer samt 2 kg tobak.

Vuxna inte muslimer får till emiratet Dubai införa 2 liter sprit och 2 liter vin.

En rimlig mängd parfym är också tillåten att införa.

Mobil

Mobiltelefon med Telia, Comviq och Vodafone abonnemang fungerar i Dubai.

Helgdagar

Kom ihåg att veckans helgdagar är annorlunda i Dubai än i Sverige!

Dubai har veckans helgdagar på torsdag och fredag. Arbetsveckan löper alltså från lördag till och med onsdag.

Dubais nordiska hemsida www.dubainordic.nu

Dubais officiella hemsida (på engelska) www.dubai-tourism.co.ae